

POSTANOWIENIE

Dnia 26 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Jerzy Grubba
SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **D. B.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 26 sierpnia 2020 r.

zażalenia obrońcy

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2020 r. o zastosowaniu
środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

D. B. został oskarżony o to, że działając wspólnie i w porozumieniu z trzema ustalonymi osobami pozbawił wolności w okresie od 4 do 5 października 2016r. R. T. , stosując wobec niego przemoc i wielokrotnie doprowadzając go do obcowania płciowego – a więc o zbrodnię z art. 189 § 3 k.k. w zw. z art. 197 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Okręgowy w G. , wyrokiem z dnia 18 stycznia 2018 r., sygn. akt IV K (...), uznał D. B. winnym zarzuconego mu czynu i skazał go na karę 4 lat pozbawienia wolności.

Apelacje od tego wyroku względem oskarżonego wnieśli jego obrońca oraz oskarżyciel publiczny – na niekorzyść, w zakresie orzeczenia o karze, zarzucając

jej rażąco niewspółmierność i wnosząc o zmianę wyroku poprzez orzeczenie kary 10 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 18 października 2018 r., sygn. akt AKa (...), utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, zaskarżając go w części utrzymującej w mocy orzeczenie o karze na niekorzyść wszystkich współoskarżonych, w związku z nienależytym rozpoznaniem przez Sąd odwoławczy prokuratorskiego zarzutu apelacyjnego rażąco niewspółmierności wymierzonych oskarżonym kar.

Sąd Najwyższy na rozprawie dnia 4 sierpnia 2020 r. wyrokiem, sygn. akt III KK 518/19, uwzględnił kasację wniesioną przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego i uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) w zaskarżonej części, to jest w zakresie utrzymującym w mocy orzeczenie o karze i w tym zakresie sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Na podstawie art. 538 § 2 k.p.k. postanowił też zastosować wobec wszystkich czworga oskarżonych środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, uznając, że dowody zgromadzone w sprawie wskazują jednoznacznie na popełnienie przez nich poważnego przestępstwa i podkreślając, że uchylenie wyroku nastąpiło tylko w zakresie orzeczonej kary, zaś rozstrzygnięcie co do sprawstwa i winy oskarżonych jest prawomocne. Ponadto, oskarżonym przypisano popełnienie zbrodni, w związku z czym aktualizuje się przesłanka zastosowania tymczasowego aresztowania określona w art. 258 § 2 k.p.k.

Obrońca D. B. złożył zażalenie na postanowienie w przedmiocie zastosowania środka zapobiegawczego, zarzucając mu:

1. obrazę art. 258 § 2 k.p.k., poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że powołanie się na grożącą surową karę zwalnia z konieczności przedstawienia okoliczności świadczących o prawdopodobieństwie wpływania oskarżonego na prawidłowy tok postępowania, podczas gdy przesłanka surowości grożącej kary, z uwagi zwłaszcza na zaawansowany etap postępowania (wyrok został uchylony co do rozstrzygnięcia o karze i przy jednoczesnym odbyciu przez skazanego znacznej części kary pozbawienia wolności), nie

może stanowić samodzielnej przesłanki stosowania środka, lecz musi być rozpatrywana z uwzględnieniem ogólnych przesłanek jego stosowania;

2. obrażę art. 249 § 1 k.p.k., poprzez bezzasadne przyjęcie, iż w niniejszej sprawie aktualna pozostaje przesłanka ogólna stosowania środka zapobiegawczego w postaci konieczności zapewnienia prawidłowego toku postępowania, podczas gdy biorąc pod uwagę, że wyrok został uchylony w zakresie dotyczącym (jedynie) rozstrzygnięcia o karze, to na obecnym etapie postępowania stosowanie tymczasowego aresztowania nie wydaje się konieczne.

Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o uchylenie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania oraz o zawiadomienie go o terminie rozpoznania niniejszego zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy oskarżonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Twierdzenie, że przesłanka zagrożenia surową karą nie może stanowić samodzielnej podstawy tymczasowego aresztowania jest niezgodne z prawdą.

W nowelizacji przepisów postępowania karnego z 2016 r. ustawodawca powrócił do rozwiązania, w którym grożąca oskarżonemu surowa kara w warunkach art. 258 § 2 stanowi samodzielną przesłankę szczególną stosowania tymczasowego aresztowania. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów w uchwale z dnia 19 stycznia 2012 r., sygn. akt I KZP 18/11, stwierdzając, że „podstawy stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 i art. 257 § 1 k.p.k. i przy braku przesłanek negatywnych określonych w art. 259 § 1 i 2 k.p.k., stanowią samodzielne przesłanki szczególne stosowania tego środka zapobiegawczego”.

Każde z przypisanych oskarżonemu przestępstw zagrożone jest karą pozbawienia wolności w rozmiarze od 3 do 15 lat. Sposób działania D. B. , okrucieństwo czynu oraz wina oskarżonego zostały ustalone w sposób prawomocny i niebudzący najmniejszych wątpliwości. Jedyną przyczyną uchylenia wyroku Sądu odwoławczego było uwzględnienie kasacji wniesionej na niekorzyść oskarżonych w części wyroku dotyczącej rozstrzygnięcia o karze. Uchylając wyrok i

kierując sprawę do Sądu Apelacyjnego w (...) do kolejnego rozpoznania, Sąd Najwyższy przychylił się do opinii autora kasacji, iż wymierzone oskarżonym - w tym D. B. - sankcje nie odpowiadają stopniowi ich zawinienia, sugerując tym samym, że powinny one ulec zaostrzeniu.

D. B. , jak słusznie zauważył jego obrońca, jest pozbawiony wolności od ponad 3 lat. Niemniej, biorąc pod uwagę grożącą mu karę, nie zachodzi obawa, że jego dalszy pobyt w warunkach izolacji przekroczy czas orzeczonej kary. Tymczasem nie można zapomnieć, że dopuścił się on przestępstwa o znacznym stopniu społecznej szkodliwości, co czyni uzasadnioną potrzebę izolowania go od społeczeństwa i zapobiega zakłócaniu przez niego dalszego biegu postępowania – np. poprzez stosowanie różnych form obstrukcji procesowej.

Z uwagi na powyższe rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w przedmiocie tymczasowego aresztowania zasługuje na pełną aprobatę, zaś wniesione od niego zażalenie nie podlega uwzględnieniu.